MAY 4 1920

Published and distributed under permit (No. 761), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬ[illegible] СОЮЗ"
83 GRAND S[illegible] CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
"LIBERTY"
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 1-го МАЯ 1920. ЧИСЛО 53. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, MAY 1, 1920. No. 53.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

ЛЯХИ ПОЧАЛИ НАСТУП НА 180-МИЛЕВОМУ ФРОНТІ НА УКРАЇНІ.

Першого дня наступу здобули Житомір, Бердичів і Винницю.

ВАРШАВА, 28. квітня. — В нинішньому комунікаті польського генерального штабу оповіщено про загальний наступ польських військ на 180-милевому фронті на Україні. Наступ, як сказано, розпочато в ціли прогнання чужих наїзників, московських большевиків.

Поляки пройшли около 50 миль в першому дні свого наступу, і їх передний фронт находиться 60 миль від Київа.

Причини наступу обясняється в проклямації, виданій в імени генерала Пілсудского, голови польської держави, і порозліпяній по містах і селах, куди переходять польські війска. Документ говорить, що по прогнанню чужинецьких елементів Поляки будуть оставати на Україні лиш доки правосильне українське правительство не перейме контролі.

Проклямацію, датовану 26. квітня, друковано у Варшаві і відти з поспіхом вивезено на фронт. Тисячі примірників забрано для розліпяння на новоокупованій території.

Один уступ проклямації звучить: „Разом з Поляками повертають на Україну її геройські сини під проводом Семена Петлюри, котрі знайшли прибіжище в Польщі і поміч в найчорнійших днях для українського народу".

Документ висказує надію, що Українці сконцентрують свої сили в боротьбі о осягнене своєї свободи, що також буде поміччю для Польщі. Безпеченство гарантується усім мешканцям, котрих взиваєсь терпеливо зносити воєнні тягарі.

Між важнійшими містами, здобутими Поляками першого дня їх наступу, є Овруч, Житомір, Бердичів, Винниця і Жмеринка. Полонено також много бранців і взято 16 льокомотив і 2.000 возів.

Рівночасно доносять про повстанне цивільного українського населення проти московських большевиків у західній Київщині.

Польський комунікат каже, що відділи українських військ в большевицькій армії заманіфестували своє бажанне зірвати з червоними, і що чути канонаду на запіллю большевицького фронту, а се дає до увірення, що Українці повстали і атакують большевиків.

ЛОНДОН, 29. квітня. — Урядова заява савєтського правительства, передана нині іскрограмою з Москви, однак датована в середу, каже, що битва між Поляками і большевиками вийшла на користь Росіян.

Заява звучить: „Ми побідно відбили ворож уофензиву на цілому фронті від Коростеня до подільського Могилова".

ОТАМАН ПЕТЛЮРА ВИДАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ ДО НАРОДУ У. Н. РЕСПУБЛІКИ.

Голова директорії звернувся також до народу, щоб він спомагав польські війска.

ВАРШАВА, 28. квітня. — Ґенерал Пілсудскі, яко головний командант, проводить польською армією в наступі на Україні, котрий почався минулого понеділка. Здобувши Овруч, Житомір і инші зелізничі осередки, Поляки контролюють тепер два головні зелізничі шляхи, які ведуть до Київа.

Житомір здобуто по короткім, але завзятім бою. Поляки сповіщають, що 58 дивізія інфантерії і 17 дивізія кавалєрії з большевицької армії зістали знищені. Тоді большевики почали загальний відворот, ставлячи опір лише в деяких місцях.

На 300-кільометровому фронті наступ продовжаєсь. В деяких місцях Поляків здержали большевицькі війска, що засіли з машиновими крісами. Большевики приняли від Німців методу уживання скорострілів на запіллю свого фронту, аби в той спосіб забезпечити своїм військам відворот. Поляки знова уживають броневі поїзди і броневі автомобілі, які успішно ділають проти скорострілів.

Міністерство війни оповіщає, що большевики почали концентрувати свої війска на по-[illegible] шість тижнів тому і сподівались розпочати офензиву та осягнути остаточну побіду.

„З огляду на се — каже комунікат — Поляки уложили контр-акцію під проводом ґенерала Пілсудского. В першому дні здобуто Овруч, Кремно і Годнів. Опісля, користаючи із большевицького замішання, Поляки поступили дальше наперед. Тепер Поляки контролюють всі зелізниці на території від Мозира до Винниці".

В звязи з наступом Поляків на Україні проти червоних і в звязи з польським признаннем независимости України, як се проголошено в проклямації ґенерала Пілсудского, — ґенерал Петлюра, український провідник, проголосив декларацію независимости України.

В декларації говориться і забезпечується повну вдячність Польщі із сторони льояльних Українців за її поміч в кампанії проти „червоних імперіялістів", і взивається нарід спомагати війско.

Декларація говорить, що три роки Українці кровавились за свою независимість, воювали самі, забуті цілим світом. кровавою боротьбою проти наїзників, говориться дальше в проклямації, Україна є готова доказати світови, що Українці доросли до независимости і готові є перебрати у свої руки керму державних справ.

Декларація також запевняє, що незабаром проголоситься вибори до народнього парляменту.

ЛОНДОН, 29. квітня.—Польські армії, наступаючи на Волині і Поділлю, зближаються до Київа, як се доносить півурядова телеграма.

Понад 700.000 війска бере участь в офензиві, яка поступає успішно з малими опорами із сторони большевиків. Ґенерал Галлер проводить 300.000 жовнірами, а ґенерал Пілсудскі має до розпорядимости 400.000.

Тутешні державні мужі заявляють, що польська офензива прийшла цілком несподівано для них. Треба розуміти, що антанта не дала Полякам моральної помочи ані згоди.

Міністерство війни не має інформацій про пляни польської офензиви, але уважають можливим, що Пілсудскі задумав здобути територію, що належала до польської імперії в 1772 році.

Варшавські телеграми подають, що Поляки обіцяли автономію для Українців, але тут є переконанне, що Українці спротивляться польському володінню.

В декотрих кругах заповідають, що антанта постараєсь цофнути Поляків взад, бо недавно тому союзники порадили Польщі заключити мир з Росіянами.

Польські війска, посуваючись проти російських большевиків на Волині і Поділлю, вислали летунів, котрі бомбардували Київ, убиваючи десять і ранячи чотирнайцять осіб, як се доносять з Москви.

Ґенерал Врангель, чорносотенний командант на Кримі, заатакував большевицькі війска на Кримі саме тоді, коли Поляки розпочали офензиву, як про се сповіщає телеграма з Царгороду.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

ФАРМЕРИ ОРҐАНІЗУЮТЬСЯ ЩОБ ВІДГОЛОСУВАТИ НА ОДНОГО КАНДИДАТА.

По переглянению відповідий на запити вони дадуть свої голоси лише одному.

ВАШІНҐТОН, 28. квітня. — Чарлз А. Лайман, секретар екзекутиви рільничої орґанізації, переслав осторогу всім кандидатам на президента, що вони мусять берегти свої кроки, коли сподіваються фармерських голосів при виборах. Він рівночасно подав до публичного відома результат відповідий на квестіонар, висланий декотрим кандидатам, іменно: ґубернатору Ловдену з Іллінойс, сенаторам Ленрутови і Овену, ґубернатору Спрулови з Пенсилвенії, ґенералу Вудови, Джірардови, Гуверови і МекАду.

Більшість з них, відповідаючи, поклікувались на свої публичні промови і виступи. Лиш Ленрут і МекАду відповіли на всі запити зокрема.

Найважнійшим запитом у квестіонари був: „Чи будеш ти робити всьо, що лежатиме у твоїх силах, аби фармерам і консументам забезпечити повне, вільне і незастережене право орґанізуватись та купувати і продавати кооперативно?"

Ся пропозиція, як її обяснила парляментарна комісія, стремить до того, щоби фармерські орґанізації виключити зпід анти-тростових законів.

Сенатор Ленрут і п. МекАду відповіли „так", при чім сенатор додав, що коли се доведе до монополю, то „се буде треба так розуміти, як монополь капіталістичних орґанізацій". МекАду приняв се питанне до відома без жадних застережень.

Ґенерал Вуд відписав: „Я вірю в зближене фармера до консумента і в наданне фармерським орґанізаціям всіх прав і привілеїв, якими тішаться всі инші законно установлені орґанізації. Я вірю, що реченець двиганя воєнних тягарів ми повинні розтягнути на далеко довший період, ніж такий, який пропонується тепер. Добрі підприємства треба заохочувати, а лихі треба реґулювати. Я дуже сумніваюсь в державну контролю зелізниць, а мої сумніви випливають з наших досвідів підчас війни".

Секретар Лайман, коментуючи погляд своєї орґанізації, заявив, що капіталісти травлять собак на фармерів". Кождого дня — каже він — стає яснійшим, що зорґанізований капітал опонує тому, що фармер уважає конечним для господарства.

„Примір — люди, що є явними речниками купецьких ґруп, атакують проєкт Капер-Геремана, котрий домагаєсь леґалізації кооперативної торговлі. Заповідають знова, що торговельна палата Злучених Держав буде домагатись відкликання, або ревізії у свою користь, федерального протитростового закона. Зорґанізований капітал вже від кількох місяців веде боротьбу проти федеральної торговельної комісії, котра чисто й поступово веде інтерес з фармерами. Різники є незвичайно огірчені на комісію. Торговельна палата заходиться довести до великих змін у складі осі комісії.

„Старий спосіб осягання номінації на президента через торги із стейтовими делеґаціями, контрольованими професіональними спекулянтами, не повинен довше істнувати".

Конець бразилійського монархізму.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 28. квітня. — На вежі катедральної церкви в Ріо виділи останки бразилійського монархізму, коли в катедрі відправлялось поминальне богослуженне за князя Луиса Орлеанського, претендента на трон бразилійської імперії. Його смерть спричинила конець довготривалому рухови за поверненнем держави у імперію. По упадку імперії в 1889 році бразилійські монархісти довго опісля були сильною політичною партією, однак з ходом часу і подій вони все більше тратили вплив і повагу в народі і остаточно зійшли з політичної арени.

Обрабували Українця.

НЮ ЙОРК, 28. квітня. — Олекса Пеленський, Українець родом із Східної Галичини, лежить нині у шпитали Белвю і нема надії, щоб повернув до здоровля, бо його орґанізм сильно затроєний. Др. Буль, що оглянув його, заявив, що Пеленський помре.

Пеленський щойно вчера приїхав до Ню Йорку з Пенсилвенії, везучи з собою 3.000 долярів і два пакунки. Він находився в дорозі до Східної Галичини, відки виїхав до Америки десять літ тому. Де останнім разом проживав він і з котрої місцевости походить він родом, сього у шпитали не знають.

Прибувши до Ню Йорку Пеленський враз з пакунками поїхав із зелізничої стації собвеєм до Бавлінґ Ґрін, на долі міста Ню Йорку, щоб там заплатити федеральний податок. Опустивши будинок, він пустився Бродвеєм в гору міста. По дорозі стрінули його два мущини, котрі почали говорити до нього в його рідній мові. Вони питали його, де він думає переночувати, а що Пеленський — видно — не знав сам, де він зіме нічліг, вони запропонували йому переспатись з ними в домі ч. 68 евені А, де мешкає сестра одного з них.

Пеленський згодився. По дорозі вступили випити дещо і опісля пійшли домів. Нині рано строжиха дому почула якісь стони в однім з мешкань. Вона повідомила поліцаю, котрий дістався до середини мешкання і застав Пеленського непритомно пяного. Його сорочка була підрана на кусні, а 3.000 долярів пропало. Його сейчас забрано до шпиталю, де стверджено, що „приятелі" впоїли його отруєю.

РІЛЬНИКИ І РОБІТНИКИ СТВОРИЛИ СПІЛЬНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ СОЮЗ.

Домагаються удержавлення зелізниць і инших важнійших галузий промислу.

МІЛВОКІ, 28. квітня. — Тут зорґанізовано нову політичну орґанізацію на стейт Вісконзин, яка приняла у свою основу плян державної контролі головних галузий промислу і торговлі.

На ініціяторських зборах були представлені: Федерація Праці, три Зелізничі Братства, Безпартійний Союз, Товариство Рівности, Соціялістична Партія і Комітет 48.

Нову політичну орґанізацію охрещено іменем „Фармер-Лейбор Ліґ" і постановлено не творити покищо третьої політичної партії, лиш одобрити кандидатів без ріжниці партійної приналежности, а щоби лише попирали плятформу нової орґанізації.

У свою плятформу „Господарсько-Робітничий Союз" поставив: відкликанне актів про шпиґунство і зраду; державна власність зелізниць, шпихлірів, різарень, публичних і природних богатств, введенне кооперативного промислу, усуненне посередника і визискувача, наложенне більших доходових податків на богатих.

Питанне прогібіції.

ШІКАҐО, 28. квітня. — Едвард Лендсберґ, тутешній броварник, не зважаючи на прогібіцію, закупив два великі бровари в Шікаґо і Мілвокі, за ціну 917.000 долярів. „Я задивляюсь оптимістично на будучність броварняного промислу— сказав він. — Я так думаю, що публична опінія змусить законодавство до зреормування радикального прогібійного закона, який є в життю тепер".

БОСТОН, 29. квітня. — Палата послів приняла проєкт сенату про 2.75-процентове пиво у Массачузетс. Ухвалу передано до підпису ґубернатору Кулїджови.

НЮ ЙОРК, 30. квітня. — Чотири північно-східні стейти — Массачузет, Род Айленд, Ню Йорк і Ню Джерзи — ухвалили змодифікувати у себе прогібіційний закон. Делавар є пятим з ряду, що обговорює прогібіційне питанне.

ВАШІНҐТОН, 30. квітня. — Найвисший суд Злучених Держав видасть своє оречення в справі прогібіції найдальше до понеділка, 3-го мая, бо по тому дні судді розїздяться на літні ферії.

Як стоїть справа переговорів між углекопами і копальниками.

НЮ ЙОРК, 29. квітня. — Іван Луїс, президент Злучених Копальняних Робітників Америки, телефонував вчера до міністра праці Вілсона, що страйк у копальнях твердого угля є неминучий наслідком відкинення контр-пропозиції майнерів. Він повідомив міністра Вілсона, що на конференції прийшло до зірвання переговорів між углекопами і копальниками, хоч останню стрічу обох делеґацій назначено на нині о годині 12.30 вполудне.

На контр.пропозиції майнерів — 27% підвишки платні, 8 годин праці денно і 6 днів тижнево, признанне юнії — властителі копалень відповіли неґативно, предкладаючи плян комісії трьох, котра малаб рішучо і остаточно полагодити спір між обома сторонами. До комісії трьох не малиб належати люди, що якнебудь є злучені із спірними сторонами.

НЮ ЙОРК, 30. квітня. — Небезпека зірвання зносин углекопів і копальників проминула вчера, коли обі сторони згодились приняти посередництво міністра праці Вілсона.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

МОСКОВСЬКІ ЧЕРВОНОСОТЕНЦІ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬСЯ З ЧОРНОСОТЕНЦЯМИ.

В переговорах між Москвою і Врангелем посередничить англійська місія.

ЛОНДОН, 27. квітня. — Московське савєтське правительство, як доносять тут інформації з достовірних жерел, задумало війти в переговори з провідниками побитої білої армії, маючи намір поліпшити в сей спосіб ситуацію. Британське правительство відмовилось мати щонебудь до діла із савєтами аж доки вони не покінчать ворогування з бувшою армією Денікина.

СЕВАСТОПІЛЬ, 27. квітня. — Найновійший крок большевиків є запрошенне з Москви для цілої полудневої-російської армії, щоб в сей спосіб не робити перемиря. Не знати, який вплив буде мати сей крок на переговори, які ґенерал Врангель веде з московським правительством о амнестію через британську місію на Кримі.

Антанта порішила розпочати зносини з Савєтською Росією.

РИМ, 28. квітня. — Як доносить нині „Трибуна", британський, французький й італійський премієри в Сан Ремо постановили розпочати загальні зносини з Савєтською Росією.

АТЛАНТИК СІТИ, 28. квітня. — Рада директорів торговельної палати Злучених Держав одобрила іменуванне комісії для проїздки в Европу, щоби розслідити можність відновлення торговельних зносин між Злученими Державами і російським народом.

ВАШІНҐТОН, 28. квітня. — Урядники міністерства закордонних справ подали нині до відома, що пляни антанти, приладжені на конференції в Сан Ремо про відновленне торговлі з Савєтською Росією є їм знані. Політика правительства Злучених Держав „руки здалека від торговлі з Росією" не змінилась, хоч над нею серіозно застановляються правительственні круги. Хоч з нетерпеливістю очікується рекомендацій торговельної палати, то всеж таки нема найменьшої надії, що політика правительства буде змінена.

О реформу розводів в Англії.

ЛОНДОН, 28. квітня. — В біжучій сесії парляменту посли будуть домагатись зміни законів про розводи в Англії. Впевняють, що правительство, притиснене до стіни многими протестами, буде старатись о переведенне реформи закону, який дозволявби розвід в таких пятьох поодиноких случаях: добровільна дезерція на три роки, нелюдське поведенне, помішане ума, налогове пиянство, засуд на досмертну вязницю.

О свято Першого Мая в Німеччині.

БЕРЛІН, 30. квітня. — Парлямент відкинув проєкт соціялістичних послів, щоб день Першого Мая був леґальним святом в цілій Німеччині. Подібний проєкт відкинув також пруський сойм.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ КАЖЕ, ЩО НЕПОРОЗУМІННЄ МІЖ СОЮЗНИКАМИ ПОЛАГОДЖЕНЕ.

Весь спір був між Англією і Францією задля Німеччини, котру попирала Англія.

ЛОНДОН, 29. квітня. — Премієр Ллойд Джордж пояснив нині в парляменті рішення санремської конференції. Він заявив, що всьо непорозуміннє між союзниками залагоджено і що союзники згодились, що версальський договір мусить бути основою, на якій мається опирати їх европейська політика. Велика Британія згодилась допомогти Франції і иншим союзникам виконати договір.

Весь спір з Францією зродився не через договір, але через те, що французьке правительство було гадки, що повстанне німецьких радикалів в рурському районі мають поконати союзні війска, а правительство Англії і инших союзників налягали на тому, що одинокі Німці повинні привернути порядок у своїй державі.

У Франції заряджено загальний страйк.

ПАРИЖ, 28. квітня. — До останньої хвили була надія, що вдасться не допустити до загального страйку, однак нині та надія пропала і Франція стоїть перед цілковитим застановленнем зелізничого руху, яке почнеться в суботу, 1-го мая, а покінчиться тоді, коли уступить або правительство або робітники.

Премієр Мілеран все ще має надію направити ситуацію, однак се оказуєсь неневим. Екзекутивний комітет зелізничників дістав наказ від зїзду викликати на 1-го мая загальний страйк, котрий буде продовжатись аж доки не будуть осягнені домагання, з котрих найголовнійшим є удержавленню зелізниць.

Робітники оскаржують правительство, що воно занедбало поправити їхню долю, забезпечити їх від дорожні і капіталістичного визиску.

У Франції є 350.000 зелізничих робітників.

Гроза загального зелізничого страйку в Еспанії.

МАДРИД, 28. квітня. — Робітники загрозили новим зелізничим страйком. У премієра явилась делеґація і заявила йому, що коли зелізничі компанії не усталять тимчасову підвишку перед нем 1-го мая, то всі зелізничники вийдуть того дня на страйк.

Масакра Японців на Зеленому Клині.

ВАШІНҐТОН, 28. квітня.—Міністерство закордонних справ Японії повідомило державний департамент, що воно має частинні інформації про масакру кількасот Японців в Миколаївщині, на східній Сибіри.

Пресова депеша з Лондону передає донесенне з Тієнтсіну про знищенне цілої японської дивізії.

Заява японського міністерства, одержана американським правительством, говорить, що крім кількасот японських мешканців убито також японського консуля в Миколаєві.

"SVOBODA" (LIBERTY)

Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцеляриї Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ЗЇЗД У. Н. КОМІТЕТУ.

В четвер, дня 29. цвітня с. р., відбувся в Ню Йорку, в готелі Пенсилвенія надзвичайний зїзд Українського Народнього Комітету, в якому взяло участь майже 100 делеґатів українських громад з ріжних сторін Злучених Держав.

Заки подамо докладний звіт з ходу нарад зїзду згадаємо тут кількома словами про його найважнійші постанови.

По отворенню зїзду головою У. Н. К. **о. П. Понятишином** промовляв перший запрошений на зїзд **делеґат** Галицької України, **др. Льонгин Цегельський,** котрого збори привитали повстаннем з місць.

Він заявив, що радо приняв запрошеннє прибути на зїзд У. Н. К., щоби представити лихоліттє і теперішню недолю нашого рідного краю, зазначуючи, що таксамо радо прийде розказати про горе нашого старого краю на кожді українські збори в Америці.

Делеґат промовляв дві години, а зібрані з великим заінтересованнем вислухали його пророчистих слів про все те, що пережила Галицька Україна в часі воєнної руїни, про яку американські Українці мали тільки відірвані вістки в часописях або листах.

Бесідника нагороджено грімкими і довготриваючими оплесками.

Опісля зачалась дискусія, по якій постановлено, що У. Н. Комітет має підпирати з усіх сил запомогову акцію д-ра Льонгина Цегельського для помочі жертвам лихоліття в Галицькій Україні.

Також вибрано трох представників, які мали би взяти участь в переведенню орґанізації запомгової акції в Злучених Державах.

Опісля зачалась політична дискусія, а вкінци приступлено до реорґанізації У. Н. Комітету.

Реорґанізація полягала головно в зміні Екзекутиви У. Н. Комітету, яка заявила, що на засіданню дня 6. цвітня с. р. зрезиґнувала зі своїх урядів в комплеті, а сповняла їх тільки до зїзду, який має вибрати нову Екзекутиву.

Піднесено, що деякі члени Екзекутиви заявили свою волю уступити з причини недостачі вільного часу, який треба посвятити для праці при У. Н. Комітеті, а инші знова вважали, що через критику, яка в останньому часі звернулась проти Екзекутиви У. Н. Комітету, терпить його діяльність, бо вона стрічає перепони, і тому заявили, що аби діяльність У. Н. Комітету не терпіла через критику Екзекутиви, вона уступила, в надії, що зміна принесе зміну на ліпше, іменно усуне невдоволеннє і перепони в діяльности У. Н. Комітету.

Зїзд приняв резиґнацію до відома, заявляючи рівночасно уступаючій Екзекутиві повне довірє і признаннє за її дотеперішню успішну і щиру працю для української справи.

По довшій дискусії, коли майже всі члени старої Екзекутиви рішучо відмовились приняти поновний вибір, вибрано нову Екзекутиву У. Н. Комітету, до якої увійшли:

Володимир Б. Лотоцький, голова:
о. Володимир Лотович, заступник голови;
Іван Добрянський, писар;
Василь Левчик, скарбник;
Евген Якубович, член Управи.

Опісля ведено ще дискусії над ріжними внесеннями.

Між иншим зїзд заявився за тим, щоби дому У. Н. К. не продавати, але сплатити довг його, затягнений з фонду українського дня, членськими вкладками від членів У. Н. К. (річна вкладка один доляр). Се можна буде зробити тоді, коли в 1920. році двайцять кілька тисяч членів У. Н. К. заплатить свої річні вкладки. Тоді фонд українського дня буде відісланий до Галичини, а дім останеться власностю У. Н. Комітету.

На тім закінчено наради зїзду перед опівночою.

В СПРАВІ ПРИЇЗДУ Д-РА ЛЬОНГИНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО ДО АМЕРИКИ.

Львівська соціялістична ґазета **„Вперед",** яка є в Галичині одинокою підпорою Петлюри, не сподобала собі виїзду д-ра Льонгина Цегельського до Америки для здобуття помочі Галицькій Україні, і тому виступила проти д-ра Цегельського, заявляючи, що його не вислав львівський Український Горожанський Комітет. В той спосіб та ґазета хотіла ослабити акцію д-ра Цегельського в користь старого краю і певно комусь приподобатись.

Тепер в нашій Галичині, де все є під польським баґнетом, тяжко вести не то політичну, але навіть ратункову гуманітарну акцію, і тому дивно нам виглядає, що львівський орґан Петлюри позволяє собі ізза політичних мотивів виступати проти запомогової акції для старого краю, яка не є партійна, бо є для всіх, що гинуть в таборах, по шпиталях, або по містах і селах пропадають з голоду, холоду і недуг. Робленнє політики з акції запомогової тільки шкодить справі, бо наїзник найменьший натяк політичний в акції гуманітарній використає в некористь тих, які під польським наїздом загибають.

* * *

Львівська ґазета **„Громадська Думка"** (яка виходить на місце забороненого Поляками **„Діла"**) так відповідає „Впередови" на його закид з приводу виїзду д-ра Льонгина Цегельського до Америки:

Член нашої редакції негайно звернувся із запитом до компетентних людий і одержав такі вияснення: Др. Л. Цегельський, відомий громадський діяч, бувший нач. ред. „Діла", посол до парляменту і секретар внутр. справ першого Державного Секретаріяту, є особою гідною повного й незапереченого довіря в старім і новім краю. Інсинуація „Впереду" — немов то проти його виїзду „заложили рішучий протест представники всіх українських партій в Галичині" є тільки одним з так частих проявів дітвацтва й політичної істерії львівсько-варшавських провідників тзв. укр. соц. дем. партії. Ніякого протесту представники укр. партій в Галичині ніколи не висилали до віденської Нац. Ради, а тільки представники громадсько-економічних кругів у Львові висловили бажаннє, щоби поруч д-ра Цегельського, якого обовязком є вести пропаганду за підмогою старому краєви, виїхав іще економічно-фінансовий фаховець, котрий на місці перевів би відповідну трансакцію, зглядно довів би до створення фінансового інституту для посередництва між старим краєм і Америкою. На жаль, виїзд другого делеґата (бо на першого відразу був визначений др. Цегельський) затягнувся ізза перепон в одержанню паспорту. Відомо прецінь, що в Америці всіх приїзних зі Сходу Европи уважається большевиками. Тому й одержаннє паспорту справляє і великі трудности, перетягається цілими місяцями. Факт, що д-ру Цегельському повелося побороти перепони і вкінці виїхати в Америку для пропаґанди за підмогою нашій нещасній країні, може тільки справити радість кождій розумній людині. А вже зазив істеричних політиків у „Впереді", щоби в руки д-ра Цегельського не давати ні одного цента, з одного боку вказує на неймовірну примітивність думки наших „марксівців", а з другого боку заносить ординарним хамством. Як вже було згадано, др. Цегельський має виключно вести пропаґанду, а гроші будуть збирати на місці створені комітети і одвітні інституції. Тимсамим „на руки" др. Цегельський нічого не дістане, бо не буде взагалі брати ні центів, ні долярів. Хиба „Вперед" обурюється, що до сеї акції не ужито когось з новонароджених есдеків і звідси те безмежне хамство. На те можемо сказати тільки одно: Монополь тзв. соціял-демократів на всякі державні і громадські підмоги не може бути універсальний, — тим більше, що поза гуртком недавно звербованих „партійників" вони не мають ні людий, ні організацій задля ширшої акції.

БУДОВАННЄ ПОЛЬЩІ НА УКРАЇНІ.

В останніх днях прийшли вісти з Европи, що польські війска ідуть на Україну; що заняли Житомир, Бердичів, Жмеринку; що вже тільки 60 миль від Києва, і що вже з літаків острілюють Київ. Дальше було сказано, що теперішний тимчасовий президент Польщі Пілсудскі видав відозву до населення України, в якій каже, що польські війска прийшли на Україну „визволити" її з чужих наїзників, аби могли там вернутись війска Петлюри.

Українці знають, що таке польське „визволеннє" значить. **Се не є визволеннє України, але нове поневоленнє.** Польща не хоче визволити України, але хоче на правобережній Україні (на Полісю, Поділю, в Київщині і на Волині) привернути польську шляхту, а дальше заняти по правому березі Дніпра ще й Херсонщину і частину Катеринославщини, аби дістатись до Чорного моря, до Одеси, та щоби мати ріку Дніпро яко „природну границю" для оборони... Польщі.

Така Україна була би обтята від заходу, бо Галичина й инші наші краї пійшли би під Польщу яко польські, а також від сходу, від ріки Дніпра, бо лівобережна Україна пійшла би під Московщину.

Ляхи хотіли би повторити історію, як то вони в 1569 році взяли були правобережну Україну умовою з Литвою в Любліні яко свою кольонію. Тепер вони хотіли-б знов її мати своєю кольонією; лише умова мала би вже бути не з Литвою але з урядом Петлюри, за що він мав би бути на правобережній Україні отаманом під охороною польського війска.

Дальше Ляхи хотіли би повторити андрусівську умову з 1667 року і для заспокоєння Москалів віддати їм лівобережну Україну.

В той спосіб Україна була би поділена на пять частий:

1. **Під Польщею:** Галичина, західна Волинь, Холмщина і Підлясе.

2. **При Польщі:** правобережна отаманщина: Полісе, східна Волинь, Поділе, Київщина, Херсонщина і західна Катеринославщина.

3. **Під Московщиною:** лівобережна Україна: Чернигівщина, Полтавщина, східна (більша часть) Катеринославщини, Таврія, Харківщина, полудневі части Курщини, Вороніщини і Донщини, та Кубань.

4. **Під Румунією:** полудневo-західна Буковина і північна та полуднева часть Бесарабії.

5. **При Чехо-Словаччині:** Карпатська (угорська) Україна.

Такий розбір українських земель мав би відбутись тоді, коли другі народи єднають і лучать свої краї давно розлучені.

І за таким розбором побивається Польща, тасама Польща, котра 147 літ плакала, що її розібрано на три части.

І та Румунія, що донедавна була поділена між чужі держави.

І ті аліянтські держави, котрі самі обєдинились і вели війну нібито для засад обєднання народів.

А все те для оборони інтересів польської, московської і румунської шляхти.

Роздерти нарід і його край на части, аби шляхта могла панувати, грабити нарід і жити його працею і неволею.

І щоби та шляхта з народу стягала довги, затягнені у Франції російськими царями, і сплачувала їй.

Для бізнесу шляхти і французьких банкирів крається тіло народу; обрабовується його зі свободи і землі, здобутої народньою революцією, та будується наїздом і забором чужі держави на землях українських.

* * *

По королівських, шляхотських і банкирських державах годі чого ліпшого українському народови сподіватись.

Але найсумнійше, що до того акту розбору українських земель і до будовання чужих держав на землях українських, та до позбавлення українського народу здобутків революції прикладають руки Українці, іменно уряд Петлюри, який голосив себе самостійним, соціялістичним, з волі народу і оборонцем його революції!

Львівська соціялістична ґазета „Вперед" подала в числі з 7. цвітня с. р. нову умову, яку заключила дипльоматична місія уряду Петлюри у Варшаві з польським урядом, а яка звучить:

1) Польський уряд признає самостійність і незалежність Української Народньої Республіки в певних межах і теперішний уряд У. Н. Р.

2) Польський уряд не признає радянського уряду Раковського за український уряд, а вважає його за окупанта і узурпатора.

3) Окремим договором зобовязується польський уряд передати Українській Народній Республіці простір між Дніпром і Дністром, Збручем і Стиром, зглядно Гориню, на північ по Припеть. Землі ті має Польща ревіндикувати при мирових переговорах від Росії на підставі їх приналежности до Польщі перед роком 1772.

4) Польща заключить з Українською Народньою Республікою військовий договір для освободження від большевиків **правобережної України,** одначе не зобовязується висилати своїх війск на лівий беріг Дніпра.

5) Предвиджується **вмашированнє польських війск на правобережну Україну.** Одначе Поляки мусіли би забрати своє війско на домаганнє українського уряду з тих теренів, які можуть бути обсаджені українською армією.

6) **В заміну за се Україна мала би Польщі відступити всі українські землі на захід від лінії Збруча і Стиру, зглядно Горині, а саме: цілу Східну Галичину, західну Волинь, Підлясе і Холмщину.**

7) Під економічним оглядом мала би Польща дістати певні концесії, а найважнійшою з них був би **вільний переїзд з Польщі до Одеси.**

8) Під політичним оглядом в склад українського міністерського кабінету мусіло би входити двох міністрів Поляків: один для польських справ, а другий ресортовий.

9) Польський уряд бажає як найскорше покінчити переговори з українською дипльоматичною місією.

Та умова є другим соромним актом варшавським, подібним до соромного акту, підписаного Андрієм Лівицьким у Варшаві дня 2. грудня 1919.

Такі соромні умови можуть собі підписувати міністри чи „дипльоматичні місії", але український нарід їх ніколи не прийме і вони тільки остануться соромною плямою у визвольній боротьбі українського народу.

Український нарід ніколи не позволить будувати ані Польщі ані инших чужих держав на своїх землях, бо його незломною цілию є збудувати свою власну українську народню республіку на всіх зєдинених своїх землях, і він сю ціль мусить осягнути.

Павло Чижевський.

ДЕЩО ПРО БОЛЬШЕВИЦТВО І ЙОГО НАСЛІДКИ, ТА ПРО УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ.

З першого погляду дивним нам здається той факт, що диктатура пролетаріяту запанувала саме в тій країні, де пролетаріяту майже нема!

Пролетаріяту в Росії майже нема, бо й ті 5% до 8% робітників, що працюють у великих фабриках і заводах, не пірвали ще всіх звязків із землею і належать швидше до селянства, себто до дрібної буржуазії ніж до пролетаріяту.

Алеж коли ми звернемо увагу на загальну темноту російської людности; повну, чи майже повну несвідомість робітничого люду; недотепність критично віднестись до ріжних державних та економічних подій; віковічну звичку до деспотизму ,так поширену і так добре виховану серед московської частини людности колишньої російської держави, — серед жерела большевизму; **дитячу майже нездатність вирахувати хоч приближні наслідки тих чи инших політично-економічних заходів;** коли ми зважимо ту велику безпорядність, в якій опинилася з причини війни, знову таки, переважно московська людність, — так пануваннє серед неї большевизму буде для нас зрозуміле.

Прийшов пан, володар, диктатор і забалакав з людностю такою мовою, яка була добре зрозуміла, і яку було солодко слухати московській людности: беріть собі панську землю, тільки слухайте нас! А хто не буде слухать, тому буде шибениця, розстріл, катованнє, вязниця! І людність послухалась; послухалась власне не большевицьких кличів, а якихось инших, більш відповідаючих селянському бажанню. Щоб згодитися з тим, треба тільки пригадати знаменитий московський список ч. 3, список соціялістів-революціонерів на виборах по пропорціональній системі до московської думи, який пригорнув до себе майже всю московську людність!

Поводирі большевиків з Леніном і Троцьким на чолі все мали перед собою два фронти: один московсько-російську людність, яка являлася для них предметом експерименту (досвіду), другий—людність, переважно робітничо-пролетарську середньої та західної Европи. На першому фронті вони робили все те, що можна було робити, аби тільки вдержати при собі владу, не дуже додержуючись власної програми. Обертаючись до другого, вони казали, що світло в Европу і на весь світ іде із сходу; що настав конець капіатлістичного ладу; що почалось пануваннє нового, соціялістичнo-комуністичного ладу, так довго жданого пригніченим пролетаріятом всього світа!

Всесвітній пролетаріят із захопленнем прислухався з початку до тих солодких, таких обіцяючих, таких довго жданих слів, але... Коли найбільш завзята частина европейського пролетаріяту, під впливом умовин, утворених всесвітньою війною, і під впливом большевицької пропаґанди, почала робити заходи, щоб і в своїх країнах завести диктатуру пролетаріяту, вона зустрілася тут з критичним відношеннєм людности, в незрівнаній мірі більш освіченної ніж людність російська, з відповідним рішучим опором урядів, представників тієї людности. І справа тих европейських большевиків була програна. Так було, бодай в Німеччині, де речі мовити, пролетаріяту більш 45%. Однако вони ще сподівалися, та й досі дехто може ще сподівається, бо їм казали між иншим: Підіждіть лишень спроби московських большевиків...

І от всесвітнє громадянство з найбільшою увагою стежить за тією спробою ось вже третій рік. Стежить і робить потрохи свої висновки. А ті висновки, як ми бачили вже, ведуть европейське громадянство не в бік большевизму, а саме в протилежний — до згоди між робітниками, урядами і буржуазію.

Щоб зрозуміти, як се сталось, що побідний московсько-російський большевизм причинився до таких нежданих висновків, треба тільки подивитися в середину тієї експериментальної лябораторії, подивитись і ствердити, чого хотіли і про що кричали, а щи сталося.

Але тут я буду шитувати Андрія Горленка (Воля, Ч. 1, ч. 5, стор. 196):

На Москвѣ рѣкѣ комісародержавіе, самодержавіе, але не комунізм. Большевики проповідували мир, а воюють на всіх фронтах. Большевики проповідували економічний добробут, а в Петрограді на базарах продають по 100 карбованців фунт людського мяса (факт продажі ствердженний медицинськими протоколами. — А. Г.). Большевики проповідували осьмигодинний день, а ввели 12-ти годинний на протязі 6-ти днів в тижни. Большевики проповідували свободу націй „вплоть до отделєнія", а йдуть на Україну, Естонію, Польщу і т. д. Большевики кричали: „далой смертну казнь!", а за кілька місяців розстріляли і замучили в Києві 30.00Т робітників та інтеліґентів без суду і слідства. Большевики хотіли знищити капіталістів, а утворили цілу клясу міліонерів-експропріяторів. Большевики націоналізували банки, і руйнували народній добробут. Большевики нищили приватну власність на землю, а утворили цілу клясу дрібних земельних власників у Великоросії так скоро, як про те не мрів Столипін...

До тієї убийчої критики московського большевизму мало що можна додати. Можна було тільки наперед передбачити, що жорстокий експеримент скінчиться катастрофою, яка грізною хмарою насувається і на авторів експерименту і на його предмет. Большевики хотіли завести в Росії революційним шляхом комуністичний лад — в країні найменьш освіченій в Европі, — без спеціялістів, без вихованої робітничої кляси, без самостійного промислу... Комуністичний лад! Себто знищити найскладнійшу організацію, яку тільки можна собі уявити, яка хоч була несправедлива і жорстока, алеж до якої призвичаїлась людська вдача, яка складалася на протязі століть, і яка так чи инак задовольняла всі людські потреби. Соціялісти справжньої Европи, бодай велика їх більшість, а за ними й робітничі маси добре зрозуміли, **що повернути увесь склад (увесь!!) людського життя одним революційним махом не можна, бо навіть найменьші зміни в системі народнього господарства потребують великого часу** (років, десятків літ), а кожда окрема людина вимагає задовольнення її потреб щодня... Еволюцією (розвитком) а не революцією европейські робітничі верстви ведуть народнє господарство до соціялістичного ладу!

Але... не дурно кажуть, що найбільш уперта, найбільш непереможна льоґіка, се льоґіка власного **„хочу".** Отже ніхто не стане сперечатись, що свідоме робітництво Европи з усією силою бажання стремить до того нового ладу. І коли вибух в колішній російській державі большевизм — за введеннє комунізму революційним шляхом, европейське робітництво стало придивлятись до нього із захоплюючим інтересом... „А може?! — питало воно себе на перекір розсудкови — можливий і революційний шлях?!"

Отже московські большевики дали блискучу відповідь на се питаннє своїми вчинками. А европейська думка зробила і свій присуд большевизмови, і жорстокий присуд, який вдарив може не тільки по большевизмі, а й по соціялізмі взагалі...

Коли ми тепер зважимо, як вплинули на загальноевропейську, а може й на всесвітню ситуацію ті два великі фактори— війна і московський большевизм, — так побачимо, що перший (абсолютно — незмірно більший другого) вів до соціяльної революції, а другий — до реакції, і не тільки в соціяльному, але і в політичному життю. Отже тепер уже можна сподіватись:

Що спільними зусиллями всього европейського громадянства, наляканого перспективою анархії, шкоди війни будуть полагоджені еволюційним шляхом.

Що можлива спільна праця, за спільною згодою, між робітниками, буржуазією й урядами — по відбудованню зруйнованого народнього господарства.

Що самий уже факт такої згоди і такого співробітництва виключає всяку можливість політичної й економічної реакції, а навпаки, сприяє пануванню широкого, справжнього демократизму.

Що крах московського большевизму хоч і не поведе за собою великої реакції власне у всесвітньому соціялістичному русі, то примусить як соціялістичні круги так і решту громадянства ,ставитися з уважною критикою до ріжних напрямків соціялістичного руху, а може й до загального перегляду доктрини диктатури пролетаріяту.

Щодо російського большевизму, так очевидно, що морально він згинув і що не в далекому уже часі настане і його реальна загибіль. Оті його дипльоматичні успіхи, що ведуть майже до признання Европою большевицького уряду, до комерційних і дипльоматичних з ним зносин, як найбільш сприяти-муть його ліквідації. В одному анґлійському журналі була така карикатура: Сплять на одному ліжку Ленін і Троцький, вкриті ковдрою з написом „руський народ"; а маленький Ллойд Джордж стягає з них ту ковдру...

— Що ви робите — кричить до нього з жахом вся Европа.

— Цитьте, цитьте, — відповідає Ллойд Джордж, — я хочу вам показати, які вони є голі.

Сей малюнок яскраво представляє наслідки „признання" большевизму. Як тільки він буде признаний, в життє московського народу відразу втиснеться західноевропейський великий капітал і поможе змученому людови якось хоч і не полагодити, так полатати своє зруйноване життє; а Ленін і Троцький виявляється перед людностю голими зі своїми збанкротованими теоріями, — голими маленькими звичайними людьми...

Вертаємось до того, з чого почали: **На який же бік повинні орієнтуватись Українці, — виключно на соціялістичний, або, навіть на большевицький, як радить п. Винниченко, — чи на реакційно-буржуазний?**

Тяжко дати певну відповідь на се питаннє, коли йде мова про зовнішню політику і про відношеннє до неї уряду, бо конкретні комбінації в такій складній справі можуть бути надзвичайно ріжноманітні.

Коли мова йде про загальну, середню лінію нашої орієнтації, так відповідь тут може бути тільки одна:

Орієнтація на демократію европейську або і всесвітню з окола, а на свій нарід — в середині!

Се для уряду, а для інтеліґенції.... Вона, звичайно, розбилась на ріжні партії, і кожда з них має моральне право орієнтуватись в той бік, куди її тягне власний партійний світогляд. Так було, так буде. Се — засада. Але є ще і другий принцип: національно-народній. Колізії між сими двома принципами все були і будуть; завсіди можливі. І в ріжні моменти народнього або всесвітнього життя переважає той чи инший. Коли, ще перед революцією, на українському міжпартійному зібранню запитали одного з найбільш видатних українських діячів, з найбільш щирих однопартійників п. Винниченка:

— Що вам дорожше: чи Україна, чи ваша соціял-демократія?

Він, не вагаючись, відповів:

— Звичайно, соціялдемократія!

І се не була відповідь, що вирвалася в горячій атмосфері палких суперечок; се було тверде, непереможне переконаннє, се був світогляд того діяча. Не можу ручиться, чи було справедливе тоді загальне обуреннє проти такого переконання, яке, доведене до краю, не признавало боротьби за відродженне України.

Тоді... Але тепер?!

Звичайно, ніхто тепер, в критичній момент життя українського народу, коли виточив він і точить цілі ріки крови своїх дітий, щоб здобути собі святе право на власне життє, — ніхто з партійних українських діячів не зважиться тепер висловити отверто ту думку, що він є попереду всього партійний діяч, а що український народ то є грунт, предмет для його діяльности.

Не зважиться... Але...

Але й тепер ми свої дрібні партійні інтереси ставимо иноді висше загальнонародніх. Але й тепер ми витрачуємо наші сили на партійні суперечки, відсуваючи на другий плян народні.

„Пролетарі всіх країн єднайтеся!" стоїть на чолі українських часописий.

Горе й лишенько! Беться той нещасний народ, як риба об лід; шукає собі поради у своїх найкрасших дітий, що виховав він собі з напруженнєм всіх своїх сил, а вони: **пролетарі всіх країн єднайтесь! — коли тих пролетарів на Україні: — два Москалі, півтора Жида та пів Українця...**

„Соціялізуйте землю!" кричать ес-ери й ладні горло перегризти тому, хто каже: **муніципалізуйте!**

А народ не знає тієї ріжниці; не знає, що робить, де шукати поради, щоб здобути собі нарешті ту землю, якої він бажає як манни небесної.

„Уся влада радам!" — викрикують боротьбисти.

А се й байдуже, що в тих радах будуть ті-ж самі два Москалі, півтора Жида і пів Українця, і що вони сядуть на шию українському селянству.

„Орієнтуйтесь на большевиків!" — закликає п. Винниченко, викресливши із своєї памяти десятки тисяч замучених Українців, зруйновані і спалені села.

„Орієнтуйтесь на реакцію!" — благають ріжного напрямку „демократи", забуваючи, що проти тієї реакції, принесеної німецько-гетьманським та денікінським пануваннєм, рішучо повстав увесь український народ.

Хоч і має кожда партія право, як було тільки що зазначено, додержуватись виключно тільки своєї партійної програми, але бувають моменти, коли партійність повинна відсунутись на деякий час на другий плян, а на першому зістатись тільки сама батьківщина,— коли все свідоме українське громадянство демократичного напрямку повинно стати одною стіною проти ворогів України, деб вони не були і в якому-б убранню не ходили; — коли у кождого українського діяча повинна бути одна думка в голові, один поклик на устах:

Українці всіх напрямків, єднайтесь, щоб спільними силами ратувати нашу батьківщину!

(„Воля").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ШЕВЧЕНКОВІ СВЯТА У ЛЬВОВІ.

Львівська „Громадська Думка" пише:

Сегорічні обходи роковин Шевченкової смерти стали справді великими, високоторжественними моментами найблагороднійшого єднання душ. У Львові святкують те свято чергою мало не всі товариства і організації. Між иншим відбувся у виділовій школі У. П. Т. ім. Т. Шевченка святочний поранок, на якого програму склалися: відчит, деклямації і хорові пісні. В неділю відбулося Шевченкове свято в читальні „Просвіти" на Левандівці. Святочну промову виголосив суддя Короць. Жіночий хор співав „Три шляхи", „Вітре буйний". Цілість програми доповнили: сопранове сольо („Ой одна я, одна", „Ой лети павутинне" та и.) та деклямації („Розрита могила" та „Іван Підкова"). Величаво випав теж концерт уряджений тов. „Зоря" в просторій салі „Народнього Дому". Саля була старанно і гарно прибрана. Публики було повно. Настрій був високоторжественний. Було се в першій мірі заслугою п. Мих. Галущинського, який гарно і з одушевленнєм виголошеною промовою загрів і захопив усіх присутних. Незвичайно добре представились хори „Зорі", що співали під управою свого диріґента Гнатковського. Мішаний хор відспівав пісню Лаврівського „Заспівай ми соловію", Вербицького-Матюка „Пісня до місяця", Лисенка, „Калину" і Стеценковий „Заповіт".—Мужеський хор відспівав дуже складно Топольницького „Три шляхи".

Взагалі хори тов. „Зоря" так мішаний, як і мужеський зробили корисне вражінне і нині вже уявляють вони собою надійний співацький гурт, якому би лиш побажати дальшого труду і успіхів. Як пяністка представилася сього вечера п. Ірена Макухівна, яка відігранем Шумана „Ґріллен", Брамса „Капріціо г-моль" та як надаток одну з думок Завадського здобула щирі оплески признання, як і заповідаючийся талант. П-ні Мриглоцька-Берест відспівала гарно дві пісні Дениса Січинського (може за повільне темпо) та Лопатинського „Цвіти ще трошки".

Дві деклямації п. Синютівни та Кліщевої доповнили програми сего старанно приготовленого та гарно проведеного вечера, яким старе тов. „Зоря" дуже мило пригадалося львівській громаді.

З ВОЛИНІ.

Святкування Шевченкових роковин.

Не вважаючи на теперішні тяжкі відносини волинського життя, наші земляки не забули помянути „не злим, тихим словом" великого Кобзаря.

У Володимирі Шевченкове свято відбулося в українській школі імени поета. Ранком у церкві св. Василія відслужив панотець Герштанський панахиду, на якій були присутні учителі й ученики школи й батьки учеників. Перед панахидою о. Герштанський розказав дітям про тяжке життя Тараса.

По панахиді відбувся в школі святочний поранок, на який зложилися сі точки: хор, деклямації й відчит.

Завдяки стараниям учителя Якимовича, хор, складений з учеників школи, дуже гарно проспівав „Заповіт", український гимн і дві пісні.

Потім діти деклямували поезії Шевченка й инші вірші.

Реферат про життя Шевченка і його твори прочитала пятьнайцятня дівчина.

Взагалі свято випало дуже гарно й любо було дивитися на дітвору, що весело й радісно обходила свято: видко, що живий дух Тараса і його слово воскресли в серцях і душах „малих отих..."

Не забули про Кобзаря і в Луцьку. Досить урочисто святкували день уродин Тараса місцеві українські школи. Особливо гарну програму святкування виробила мужеська ґімназія. Директор ґімназії гром. Власовський виголосив гарний реферат про життя й творчість Шевченка та про незвичайну вагу його поезії як для українського відродження, так і для світового поступу й письменства. Далі були деклямації красних творів Шевченка й присвячених йому поезій та вокально музикальна частина. Виконавцями були самі ученики.

Вища початкова й 2-га початкова школи також відповідно відсвяткували день уродин Кобзаря. Миле вражіння зробили малі школярі, справжні діти українського міщанства, які з запалом і вогнем в очах деклямували вірші батька Тараса.

Другого дня вранці, в день смерти поета (9 марта) в соборі відслужило місцеве духовенство панахиду, на якій були присутні учні всіх українських шкіл, педагогічний персонал їх і місцеве громадянство. У вечері відбулася в театрі „Одеон", літературно вокальна вечірка. Гром. Пащук виголосив реферат про Шевченка, потім наступили деклямації поезій Шевченка й хор, а вкінці виставлено першу дію з „Назара Стодолі".

Гарно прибрана сцена з портретом Шевченка й гарне переведення програми вечору задоволили всіх присутних.

До переведення свята багато причинилася місцева українська артистична трупа.

ПРОСЬБА ГОЛОДНИХ О ПОМІЧ.

(Лист писаний до Павла Голдака у Сен Франкой, Мізури).

Бортятин, пов. Мостиска, Галичина.

Дня 9. марта 1920.

Слава Ісусу Христу!

Дорогий Швагре. Ми від Вас лист отримали, за котрий красно дякуємо. Ми здорові всі, а поводженне наше дуже кепське, а щоб хотів Вам то всьо оповісти, то треба хоч один день часу, не то писати на папери.

Дорогий Швагре. Була у нас війна, але і в цілому світі була війна. Насамперед зайшли Москалі, із своєю ордою; зрабували і закрали всьо по цілій Галичині. А як добувались до Перемишля, то йшли з Яворова до Судової Вишні три дні і кінця не було видно їм, а з гармат гуділи як день, так і ніч, бєз перестанку. Так було через три неділі. Пізнійше знов прийшли Німці. Правда ті люди не рабували, але понищили людського майна досить. А тепер як впакувався ґенерал Галлер з польською армією, та польська шляхта знищила всьо, що було: худобу, коні, безроги і кури. Всьо позабирали до своєї столиці Варшави, а села попалили.

В нашому селі згоріло 90 господарів. Нам погоріло всьо, всі будинки і всі річи господарські, а навіть корова і ялівка. Гарматна куля як упала на наше подвіре, так всьо від разу зачало горіти, а нас девять осіб остались тільки в тім, що мали на собі. Все буде два роки і не горні ми поставити собі хати; мама вже поставили собі хату і ми мешкаємо разом з мамою.

Тут тепер дуже всьо дороге. Жита 100 кільограмів коштує 2.400 корон, а пшениця коштує 3.500 корон; і то не мож ніде купити, бо ніде нема, ані в місті ані по селах не мають господарі. Нема хліба, нема бульби і нема що їсти. Тамтого року не було урожаю, бо ціле літо було слотне, всьо вигнило. Нарід вмирає з голоду і зимна. Одна корова коштує 5.000 корон, одна курка 100 корон, один патик такий грубий, що може бути платва на хату, коштує 200 корон, і то сосновий, а на віз положе таких патиків чотири і два коні потягне, і ферман бере від одного патика 50 корон. На хлопа чоботи коштують 800 корон, а самі золі під чоботи коштують 100 корон. Одна спідниця на моє дівча, що має 16 років, коштує 400 корон, а маленька хустка на голову коштує 100 корон.

Любий Вуйцю! Змилуйтеся над нами! Ми такі бідні тепер, остали без хати і немаємо що їсти ані в що убратись. З голоду прийдеться вмирати, нас є семеро дітий, не маємо ні гроший ані нема де заробити, всьо тепер остало гейби умерло.

Пришліть мені вуйцю шіфкарту а я поїду до вас до Америки заробити собі гроші, щоби ми мали свою хату, а як Ви мене вуйцю там не возьмете, то ми тут ради не дамо. Прийдеться нам з голоду вмирати.

Любий Вуйцю. Не знаю я Вас, ані Ви мене, бо Ви мене відїхали, то я була ще маленька, але до школи я ходила. Прошу я Вас, змилуйтеся над нами і поможіть нам в біді, а як я дістануся до Вас, то я дуже буду вдячна за се.

І я Вам доношу, що наші тато і їх браття були на війні, але вже давно в дома. Стрик Миханьо і Гринько вже поприходили, а стрика Миколи ще нема. Вони є в Італії, в полоні.

На тім кінчимо нашу розмову і здоровимо ми всі разом Вас, Вуйцю, і всі Ваші діти і Вуйну. — Ваш шваґер, **Василь Хомець.**

ЯК УКРАЇНСЬКІ МІСІЇ МАРНУЮТЬ НАРОДНІ ГРОШІ.

Українські місії, які правительство Петлюри порозсилало по цілому світі, покищо визначилось тільки великою розтратою народнього гроша.

Великі міліони протратили вони, а сліду їх праці не видно ніякої.

Найсумнійше одначе, що всякі „місіонери" вважали, що місії н епороблено для справи Української Народньої Республіки, але на те, **аби вони в короткому часі збогатіли.** І тому вони звичайно пересипали гроші народні на свій особистий рахунок і тим скінчили свою „місію".

Се є скандал, тим більший скандал, що тими „місіонерами" звичайно були доси соціялісти, ті, що казали, хотять будувати тільки соціялістичну, пролетарську Україну, де не повинно бути богачів.

Були також і не-соціялісти, але вони в „місійній роботі" мало чим ріжнились ві дсоціялістів.

Для доброго прикладу „місійної роботи" подамо тут лист заступника голови української місії в Швайцарії до віденської ґазети „Волі" і відповідь на нього редакції сеї часописі.

З листа і з відповіді на лист дізнаються наші читачі, як наші місії марнотратили народній гріш, якого можна було вжити для голодних і хорих, для сиріт і на українські приватні школи, значить — на цілі, на які по правді повинні іти народні гроші.

Лист заступника голови української місії в Швайцарії до ґазети „Волі" звучить:

Шановний Пане Редакторе!

Прошу не одмовити вмістити на сторінках Вашого поважного органу нижче поданий лист до Редакції:

В томі I. ч. 2, 1920 р. „Волі" на сторінці 88, вміщено таке повідомлення: „Нас сповіщають, що швайцарська Місія, отримавши за останніх кілька місяців біля міліон франків в швайцарській та инших валютах, зараз знову нуждається в коштах..."

Позаяк дописувач подав неточні відомости і тим ввів у помилку редакцією, то я вважаю своїм обовязком подати до відома читачів „Волі" слідуючі дані про стан каси Місії.

Каса Місії, коли її я і п. посол Василько перейняли від нашого попередника, а саме 15. липня 1919 р. мала такий вигляд:

1. Готівки в швайцарський франках	фр.	1.551.64
Готівки в рублях керенках	р.	512.12
2. Незаплачених рахунків, які були заразже поквітовані на	фр.	11.355.20
3. Недоданих урядовцям за попередні місяці гроразом на суму	фр.	72.106.66
(Сі гроші одержала Місія 18. серпня від фінансового агента п. Супруна).		
4. Боргу італійській Місії швайц. франків (який місія ще не поквітувала)	фр.	20.000.—

Таким чином від попередника ми переняли в решті тільки борги.

Одержано було Місією на удержання:

1. В липні відп. Міністра Справ Закордонних на видатки по Місії корон австр.	кор.	1,200.000.—
які тодік були переведені на швайцарську валюту, що дало	фр.	110.000.—
2. Від фінансового агента п. Супруна було одержано 19. вересня 1919 р. швайцарських	фр.	141.127.—
Таким чином Місія за пів року від липня по 31. грудня 1919 р. одержала не міліон, а лише	фр.	251.127.—

Належало Місії за сей час від державної скарбнии 351.000 франків; таким чином Місія змушена була зробити борг, який треба зараз поквітувати і за яким поквітованням їздив п. посол Василько до Берліну.

Прийміть Пане Редакторе запевнення в пошані до Вас

М. Левітський,

Заступник голови Надзвичайної Дипльоматичної Місії до Швайцарії.

Берн, 16-го лютого 1920 р.

Відповідь редакції „Волі" на сей лист звучить:

В заяві п. Василька, зробленій чогось через заступника голови М. Левітського, є деякі не зовсім зрозумілі для нас, делікатно кажучи, місця:

1. Літом від п. Міністра закордонних справ Темницького посол Василько одержав не 1,2000.000 кор., а 2,640.-137.50 кор. (накази — від 30. червня, ч .68, від 3. липня, ч. 126 і від 12. липня, ч. 28). Можливо, що ті 1.440.137.50 кор., про котрі замовчує посол, видані йому на якінебудь секретні цілі і через касу не перейшли. Але в документах вони зазначені.

2. При переводі навіть 1,200.000 кор. на швайцарську валюту якийсь спекулянт покористувався видно наївністю п. Василько і його непоінформованостю в фінансових операціях і просто на просто ограбив нещасного посла, сховавши до класної кишені майже 80.000—90.000 швайц. франк. Бо швайцарський франк в кінці червня і в початку липня м. р. коштував не 10.90, по якому курсу розміняли гроші пану послу, а трошки менше 6—6.5—7 кор. Чи може і тут якась дипльоматична таємниця є?

3. Від фінансового агента пана Супруна у вересні пан посол знов же одержав 500.000 марок, що в переводі по тодішньому курсу на швайцарську валюту... і т. д....

4. Лист писаний 16. лютого с. р., себто тоді, коли в касі посольства вже мабуть знали, що пан посол одержав від фінансового агента до 31. грудня 1919 р. ще 25.000 гульденів. Чи може се знов є дипльоматична тайна?

5. Таким чином Місія за пів року одержала коли не міліон, то щось приблизно коло того. Бо вже один совісний розмін гроший, одержаних від старого Васильківського наємника Темницького, виносить суму около 400.00 швайц. франків... Виходить, що не держава в довгу у бернського посольства. А навпаки.

6. Ми би дуже раді булиб, колиб і на сей раз ми остаточно помилились, і п. Василько дав би нам докладнійші відомости, що знялиб завісу дипльоматичної таємниці з тих темних для нас місць в його спростованню.

7. В своїм повідомленню ми напирали на те, що абсолютно нікчемні зараз українські інституції отримують величезні кошти. А така корисна інституція, як Капеля, сидить иноді без гроша. Сеї думки пан посол, ми думаємо, не заперечить?

8. Ми не сподіваємось того, що п. Василько, заразиться прикладом ненависних нам російських дипльмоатів, як ось Гірс в Римі, котрий скілька років підряд утримував російське посольство на власний кошт і вів ще й до того велику агітаційну роботу. Але ми певні в тому, що пан посол вживе всіх своїх впливів для скорочення штатів не лиш своєї, а й инших наших богоугодних інституцій.

9. Просимо вибачити пан посла, що затримали на деякий час друк його спростовання. Але се не від нас залежало.

Цікаво би довідатись, чи є яка українська місія ліпша і совіснійша від швайцарської?

НЕДУГИ МУЩИН

Я є единокий специяліст недуг мужеськиx в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

МОЧОВІ ВІДХОДИ

SANTAL CAPSULES MIDY

регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY

Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-го пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

САЛЬВА

Масть на рани, яка вилічила много людий зі всякого рода ран.

Про лічничий успіх сеї масти свідчить отсей факт. Казимир Мислер, детектив, котрий терпів через 16 літ на свої ноги, вилічився сею мастю до трох неділь. 53св63

Много людий, які вилічились сею мастию може посвідчити про спасенну її поміч. Лічить всякі рани застарілі, чираки і шкірні викиди.

Ся масть придасться в кождій хаті.

ЦІНА МАСТИ, МАЛИЙ СЛІЙ $1.25, БІЛЬШИЙ $1.50.

Прошу адресувати:

GEORGE SAGAN,

BOX 13, YORKLYN, DEL.

ЛІКАРСТВА АПТИКИ СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$5.00
Бользам на подвигане в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запаленя	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усуваня волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до пороcту чорного волося	2.00
Вусоріст до пороcту довгих вусів	1.00
Пілюли від руматизма і простуди	3.00
Масть до натираня від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищеня жолудка	1.00
Фарба на сиве волосє (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, коросты і лишаї	2.00
Геркулес, до скріпленя сил і апетиту	2.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищеня зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Лік проти болю в горлі	1.00

Окрім всіх тих ліків, що тут подано, маємо всякі другі ліки против всіх хронічних і задавнених хороб. За всі наші ліки даємо повну нашу гарантію. Пишіть по катальог.

Хто пришле відразу 10 дол. на ріжні средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моні-ордери на гроші належить адресувати до: 147чс—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,

Dept. D.

CARLSTADT, N. J.

КРАСА! ВРОДА! МОЛОДІСТЬ!

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 літ молодші як Ви дійсно є.

Недокладности і неправильности Вашого лиця, носа і уший можуть бути справлені без болю і без втрати часу. Женщини і мущини най прийдуть або пишуть по книжочку, яка описує все в подробицях. На книжочку треба післати 10 центів. Також лічу з успіхом хорих мущин і женщин з якоїнебудь недуги. 25-літна практика. Офісові години: від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня; в неділі до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 34 c73

ФАРМИ
В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ

В найбільше рільничім повіті Стюбен, при ставах і де тисячі акрів винограду росте. Там, де виноград і пічеси дозрівають—все друге дозріває.

Фарма 320 акрова загосподарована, з інвентаром, $8,000; вплата $2.500.

Фарма 118 акрова загосподарована, з худобою, $2,500; вплата $700.

Фарма 55 акрова, забудовання, худоба, $2,200; вплата $700.

Маю до 100 других фарм для богатих і бідних. Фарми купили в сім тижни пп. Романтовський, Ленцієкий з Огайо, Куява і Цеховський з Вісконсін, Врублевський з Філядельфії. Не найдете ніде иниде ліпшої землі в тій ціні ані так доброго підсоння для управи землі. 51-53

Пишіть по циркулярі.

R. S. MORANSKI,

BOX 36, BATH, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.

Потребуєте післати нам лише 50 центів

Ослаблені мущини як також нервові, дістануть радикально і раз на все вилічені через ужите средства NOVO. 6 се можна сказати, чудове средство, яке вилічило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослаблене, коли утратили силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уринного, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то дістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всилі уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сім, що NOVO средство се дійсно зділає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опаковане. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але компдетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який уже часто вистарчає на лічене. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, надмінюючи часопись, в якій Ви читали се оголошене а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство.

Novo Company, Dept. 23,

BOX 4000, PHILADELPHIA, PA

ФАРМИ НА ПРОДАЖ
В ОКОЛИЦИ ROME, N. Y.

1. Фарма 100 акрів, в тім 20 акрів грубого ліса, добрі будинки, 10 коров, 2 коні, свині і кури, і всі знаряди рільничі Ціна за всьо $4.800, вплити $1.800.
2. Фарма 80 акрів, ліс є, добрі будинки, 10 коров, 2 коні, свині, кури, всі знаряди суть, всьо разом $4.200, вплати $2.000.
3. Фарма 124 акри, 15 коров, 2 коні, свині, кури, всі машини і знаряди. Ціна за всьо $7.800, вплати $3.500.
4. Фарма 176 акрів, грубий ліс, добрі будинки, 14 коров, 2 коні, всі кури, свині, і знаряди фармерські, та фарма є зараз при місті. Ціна за всьо $9.000, вплати $2.500.
5. Фарма 95 акрів, добрі будинки, 4 корови, 2 коні, свині, кури, і всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $4.500, вплати $1.500.
6. Фарма 50 акрів, добрі будинки, 9 штук худоби, 2 коні, кури, свині і знаряди. Ціна $3.000, вплати $2.300.
7. Фарма 104 акри, першої кляси будинки, 12 коров, 4 ялівки, 3 коні, свині, кури, всі машини, і знаряди фармерські. Ціна за всьо $7.500, вплати $4.000.
8. Фарма 222 акри, добрі забудовання, 20 коров, 4 коні, кури, свині, всі машини і знаряди фармерські. Ціна за всьо $9.000, вплати потреба $3.000.
9. Фарма 225 акрів, в тім 100 акрів ліса, добрі забудовання, 15 коров, 3 коні і всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $8.500, вплати потреба $3.500.
10. Фарма 145 акрів, 10 коров, 2 коні, всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $4.000, вплати $1.800.
11. Фарма 53 акри, добрі забудовання, 8 коров, 2 коні, кури, свині і знаряди. Ціна за всьо $4.500, вплати 3.000 доляри. 53-54
12. Фарма 335 акрів, добрі будинки, 27 коров. Ціна $11.000, вплати $3.000.
13. Фарма 45 акрів, добрі будинки, 8 коров, 2 коні, свині, кури і всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $4.800, вплати $2.000.

Крім повисших фарм, маю ще около 40 инших фарм, з цілим інвентаром.

Я походжу з села Торгановичі, пов. Самбір. Подам кождому хто зголоситься до мене близші інформації. Прошу писати на адресу:

WASKO PETRINA,

R. F. D. 5, ROME, N. Y.

ROSALIE F. JANOER
АДВОКАТ-ЖЕНЩИНА,

інтересуючись справами робітництва, уділяє поради в справах цивільних і карних. Головний офіс: 302 Broadway, New York City. Вечерами в дома: 128 West 13th St. 33вс—

РОДИМЦІ УКРАЇНЦІ ЧИТАЙТЕ УВАЖНО.

До спродания **ПЕКАРНЯ,** добрий інтерес, $1000 обороту тижнево, в добрім місци, де проживає богато Українців. 51-54

Притім еще є на продаж українська **БАЛЬВІРНЯ,** в добрім місци, інтерес вироблений, добра спосібність для Українця. По близі інформації зголоситься до: N. I. KALAKANIAK, 149½ E. Whitesboro St., Rome, N. Y.

ВИНАХІДНИКИ

Вишліть мені модель або рисунок Вашого винаходу для егзамінації. 37чс—

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. „ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ", котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть до меен по українськи.

Marcin Labiner,

Reg. Patent Atty. (S.),

15 PARK ROW, NEW YORK

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ ПО ДНЕВНІМ КУРСІ ДО ГАЛИЧИНИ, ПОЛЬЩІ, РУМУНІЇ І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ З ПОВНОЮ ПОРУКОЮ.

ПРОДАЖА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ НА ВСІ ЛІНІЇ.

Виробляємо в скорім часі паспорти. Затверджуємо повновласти і всякого рода американські і краєві документи. Всіляких порад на жадане уділяємо безплатно, особисто і листовно.

Коли хочете спровадити своїх кревних з краю удайте ся до мого бюра.

EMIL GERMANUS

Мировий судія і Нотар публичний.

Бюро заложене 1890 р. 17с—

185 SPRINGFIELD AVENUE, cor. MERCER STREET.

Філія:

206 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

ШИФКАРТИ НА УКРАЇНУ

Дорога на Україну вже ОТВОРЕНА. Висилаємо сотки Українців до вітчини через Гамбург, Тріест, Відень, Львів, Францію, та другі місцевости. Шифкарти дуже тані. Зголошуйтесь особисто або листовно.

ҐРОШІ НА УКРАЇНУ

Спішіть ся посилати гроші, бо курс тепер дуже низький. З Галичини дістаємо тисячі поквітовань на отримані гроші. Ґарантуємо за кождий цент. Пишіть, або зголошуйтесь особисто. 42—

ВИРОБЛЯЄМО ПАШПОРТИ НА УКРАЇНУ

За кілька днів кождому виробимо пашпорт потрібний на виїзд до України. Памятайте адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ

GOLDBERGER & GOODMAN, УПОВАЖНЕНИЙ БАНКИР,

136 EAST 42ND STREET, NEW YORK, N. Y.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

JERSEY CITY, N. J.

Заходом **Укр. Стрийського Комітету** в Джерзи Сіти, Н. Дж., відограється представлене **ДЯЧИХА,** комедія в 4. діях **в неділю, дня 9-го мая 1920 р.** в гали церковній на розі ул. Сусекс і Ґрін. Підчас представленя буде пригравати орхестра. Режисер п. Гр. Шустикевич. Діріґент співу: п. П. Шавінський. Діріґент музики п. Ст. Грущак. Початок точно о годині 7-мій вечер. Вступ: 50 і 35 цнт., для дітий 10 цнт. Дохід призначений на бідних Українців міста Стрия. 53і56

ЗА УКР. СТРИЙСЬКИЙ КОМІТЕТ:
Василь Улицький, предс.,
Ігнатій Данько, секр.,
Андрій Грушак, касієр.

ОПОВІЩЕННЄ.

Український Нар. Дім 363-7 St. Paul's Ave., Jersey City, N. J., просить усі товариства і братства, щоби були ласкаві стриматися зі всякими представленнями і балями на 30-го мая, тому що сего дня відбудеться заходом Нар. Дому **КОНЦЕРТ** в однім з найбільших театрів в Джерзи Сіти. Дальші інформації подасть ся пізнійше. 53,4,6,7

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Велика спосібність для тих, що хотять тут купити господарку.

На продаж 40-акрова фарма, близько Олбани, 2½ милі від гостинця і міста. Здорова і красна околиця, добрі будинки, 4 корови, кінь і знаряди господарські. Ціна за всьо $2.200, готівки $600.00, решта на догідні сплати. Маю кілька инших фарм, більших і менших. Голоситься листовно або особисто на слідуючу адресу: 53,5,6

THEO. SOLOWEY,
141 — 9th St., Jersey City, N. J.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, 2. мая, о годині 2-гій пополудни, в гали під ч. 435 Мейн стр. Будеться принимати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Також і дітий членських будеться принимати до Укр. Молодечого Союза. — М. Сас Похмурський.

НОВОСТИ! НОВОСТИ! НОВОСТИ!

Найбільше придатним і практичним для Вашої оборони в случаях всіх нападів є **НІЖ РЕВОЛЬВЕР**

котрий Ви уживаєте що дня як ніж, а в случаях можете ужити його як револьвера, 22 калібрового. 53,61,8,76

НІЖ-РЕВОЛЬВЕР се не є забавка, але се є найпридатнійша і найпрактичнійша річ. Коли він є зложений, то виглядає як сцизорик, 3 цалі довгий, вістря зроблені з найліпшої стали а окладинки є виложені нікльом. Кулі є скриті в ножи а також і вістря, коли Ви потребуєте ножа, то лише отворите і можете уживати, а в случаю небезпеки лише потисніть пружину а вилетить 22 калібровий стріл. **Фактом є, що се є добрий винахід.** Другі продають ті ножі по 12 долярів і більше, але ми будемо продавати лише через короткий час по $6.65, то є по гуртовній ціні, бо хочемо, щоби люди познакомилися з тими ножами. Ми не маємо дуже великого засобу тих ножів, бо лише около три тисячі. Тому не зволікайте але пишіть нині. Зі замовленнем залучіть 25 центів, а решту доплатите як отримаєте сей чудовий **Ножик-Револьтер на Вашу адресу.**

ALL WORLD EXPORTERS, Dep. 360, 1010 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ: ДО ГАМБУРГА: — Корабель „СТ. ПОЛ", відходить 4. мая, „МАНДЖУРІЯ" 8. мая, „КАРМАНІЯ" 15. мая, „ФІЛЯДЕЛЬФІЯ" 15. мая, „РОЯЛ ДЖОРДЖ" 19. мая, „МОНҐОЛІЯ" 22. мая, „МАВРЕТАНІЯ" 22. мая, „К. А. ВІКТОРІЯ" 29. мая.
ДО АНТВЕРПІЇ: — Корабель „КРООНЛЯНД" відходить 1-го мая, „ЛЯПЛЯНД" 8. мая, „ФІНЛЯНД" 15. мая.
ДО ОДЕСИ: — Корабель „РЕҐІНА Д'ІТАЛІЯ" відходить 5. мая.
ДО ҐДАНЬСКА: — Корабель „ВІРДЖІНІЯ" відходить 4. мая. Тепер відходять кораблі до Ґданьска кождого тижня.

Продаємо шифкарти із колійовим білетом до ВІДНЯ, КРАКОВА, ВАРШАВИ і инших місцевостий по найнизших компанійних цінах.

Присилайте сейчас завдатки на зарезервоване місць.

ПАШПОРТИ виробляємо в кількох днях.
КУФРИ АСЕКУРУЄМО ВІД ВИПАДКІВ.

ПОСИЛАЄМО гроші до краю по НАЙНИЗШІМ КУРСІ І З ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.

MORRIS ENGEL, Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

СЕЙЧАСОВА ПОМІЧ НА ВСІ ВАШІ ТЕРПІНЯ

HOFFMAN BITTER WINE

(ГОФМАНА ГІРКЕ ВИНО)

управильнює кишки, чистить жолудок, прочищує кров, усуває болі голови, дає добрий апетит, добрий сон, зміцнює нерви, дає сьвіжість цілому тілови і се власне забезпечить Вас від всіх недуг. Спеціяльно поручуване для немічних людий. 11с—

ЖАДАЙТЕ ЛИШЕ

HOFFMAN BITTER WINE

і стережіть ся перед підробами.

Ціна $1.25 за фляшку, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00. На продаж в аптиках, головних склепах або прямо у фабрикантів.

PORTONOL DRUG AND CHEMICAL CO.,

220 NEW MAIN STREET, YONKERS, N. Y.

ДО ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

через

АНТВЕРП ГАМБУРГ
ГДАНЬСК і РОТЕРДАМ

ИНШІ ПРИСТАНІ відїде найскорше кождий хто закаже шифкарту тепер, позаяк число повертаючих до краю з кождим днем зростає в наслідок чого забезпечення місця на кораблях коли відложене на пізнійше спричинить не мало труду до відїзду. Від довгих літ імя Григорія КУНАШЕВСЬКОГО є майже кождому звісне, котрий яко представитель всіх корабельних ліній як в минувшині так і тепер не жалує своєї чесної услуги для наших людий не лише в продажі шифкарт, але також і в инших справах, які дотикають не одного з наших родимців, на примір:

ПАСПОРТОВІ АПЛІКАЦІЇ

приготовляємо в нашім бюрі а також на жадание пересилаємо тим, що живуть в других місцевостях.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО

до всіх частий світа по найнизшій ціні щоденного курсу, а за скоре і безпечне доручення даємо необмежену ґаранцію.

ШИФКАРТИ до КРАЮ

висилаємо тим, що желають виїхати до Америки.

Хто желає спровадити когонебудь з своїх рідних, нехай не відкладає а замовить передплачену шифкарту сейчас, бо виїзд з старого краю до Америки тільки що зачався. 37—

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

G. KUNASHEVSKY,

179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО І КРОВ Є ЖИТЄМ ДЛЯ ЧОЛОВІКА?

Удержуйте Вашу кров чисто, вільно від всяких зарязків під недуги. Не є Ви недужі, а ледви в силі робите кождого дня. Пощо терпіти і попадати в гірше? Других вилічено, а чомуж Ви не моглиб?

Коли Ви терпите на яку новоповсталу к довготреваючу і упірчиву недугу і потребуєте помочи специяліста, **прийдіть до мене без проволоки, а те що я зробив для других, зроблю і для Вас.**

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без жадної перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля. 52—

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болі невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

Порада зовсім ДАРОМ. Прийдіть нині. Не відкладайте

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Dr. HANNON, Specialist 146 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y. напроти Tammany Hall,

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол. — Вечір: 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

Не належиться ждати відповідий на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи", бо на такі листи адміністрація не відповідає, але передає їх сторонам, які подали оголошенне. Від сторін належить сподіватися відповіди.

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеться до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich St., New York.

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, якаб занялась домом і трома дітьми. Діти в вікі від 3 до 9 літ. Прошу голоситись межи 6. а 8. год. вечером до: ІЛЬКО СОКОЛЮК, 626 East 5th St., New York, N. Y. (Ground floor, back). 51-56

Пошукую НАСТУНЮ РАК, дочку Петра Рака, з села Дунаю, пов. Перемишляни, замужна за Григ. Ковердович. Лишила мене 19. квітня 1920 р. через чужі намови. Хтоби о ній знав, де вона перебуває або її докладну адресу, то прошу доручити мені а дістане $75.00 нагороди згори. Або ти, моя жінко, зголосися сама, де ти є або подай мені свою адресу до 14 день, а коли ні, то я всьо продам і поїду далі, то будеш бачила чи тобі вийде на добре. Моя адреса: HARRY KOWERDOWICZ, 225 E. 121st St., New York City. 53-55

Пошукую ФЕДЬКА КОЗАК, з села Лежанівки, пов. Скалат. Маю для него лист зі старого краю. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: HRYNKO STRYK, 49 Canal St., Woonsocket, R. I. 53-54

Пошукую свого шваґра, котрий перебував в Канаді через 5 літ, а не дає о собі знати. Глядає за ним його жінка, з села Тумер, пов. Станиславів, Гал. Його послідна адреса була Jakiw Pylypiak, P. O. Gimli, Man., Canada. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: KONRAD CHOMIAK, Box 856, Perry, N. Y. 53-55

Пошукую ДМИТРА ПЕТРАЩУКА, з села Барбівців, Буковина. Має перебувати десь в околици Ню Йорку. Хтоби знав про него або він сам зволить зголоситися на мою адресу по лист, який я отримав сими днями від його родини з краю. — MAFTEJ STAWCZANSKY, 536 E. 14th St., New York, N. Y. 53-54

Пошукую свою стриєчну сестру **АННУ** і брата **ГРИГОРІЯ ГАВРИША,** з села Яблінки, пов. Ліско, Гал. Хтоби о них знав або вони самі зволять зголоситись на слідуючу адресу: PETER HAWRYLA, P. O. Box 277, Ambridge, Pa. 52-53

Пошукую своїх тіточних братів **ВАСИЛЯ** і **ТАНАСА МЕТЕСЬКИХ** і свого краяна **НИКОЛУ ЧАТА.** Вони мають перебувати в Канаді. Прошу зголоситися до мене, бо я в недовзі виїзджаю до краю. — PETER PASTERNAK, Box 322, Fulton, N. Y. 52-53

Пошукую жени, котра покинула 3 дітий і мене; можна пізнати її скоро, бо має знак з окалічення на правім лици побіч ока, має золоті зуби по боках. Хто донесе де вона є, дістане $25.00. Адреса: PAUL BAZIUK, 507 Buck St., Millville, N. J. 52-53

Пошукую свою сестру **ВАНДУ ШАХТЕЙ,** вдову по Полутранци, родом з Коломиї, Гал. Хтоби о ній знав або вона сама, зволить зголоситися до: В. ШАХТЕЙ, c/o A. Gallion, 685—8th Ave., New York, N. Y. 52-55

ПОШУКУЮ трох досвідчених робітників до чищення вікон. Платня $40 на тиждень, робота стала на одним місци в великім будинку. Голоситись до: P. MARCZUK, 513 E. 6th Street 3rd floor front, New York City. 52-5

Марія Овчар, по мужу Червінська, родом з Борщова, фамілія і знакомі її переживають в Озерячах, пошукує свою сестру **ТЕКЛЮ ОВЧАР,** по мужу Кафталюк і брата **МИХАЇЛА БУДНАР.** Прошу їх самих, або тих, що знають їх, щоби зголосились до: MARY CZERWINSKA, 718 E. 12th St., New York, N. Y. 52-54

Де суть діти, любі цвіти і їх мама Корнеля, старша дівчинка 6-літна і її братчик Евгеній 5-літний. Ся жінка полишила свого шлюбного мужа в Канаді, Sintaluta, Sask. в році 1915 і відїхала до Шікаго з одним жонатим в старім краю, Юстином Шевчуком. Він числить літ 36—38, з Гусятиньского повіту, а Корнеля з Галича, числить 33 роки. Хтоби хотів мені донести про ті діти і їх маму, дістане нагороду по його бажанню. Т. К., c/o „Svoboda", 83 Grand Street, Jersey City, N. J. 53

Хтоби знав, де перебуває **ВАСИЛЬ ФАНОК,** з села Середне Велике, зволить повідомити його, що його сестра виїзджає до краю і бажає з ним бачитися, або він сам зволить зголоситись до мене на адресу: ANNA FANOK, 140 Cottage Street, Auburn, N. Y. 53

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

Церков св. Петра і Павла в Шікаго, Илл. (Burnside), потребує **ДЯКОУЧИТЕЛЯ.** Посада сейчас до обняття. Голоситись до: REV. A. ULANYTZKY, 9211 Chauncey Ave., Chicago, Ill. 51-53

ПОТРЕБА агента до поплатного заступництва за сталу платню і комісове. Голоситись до: WRIGHT BEATTIE & CO., 175—5th Ave., Room 811, New York, N. Y. 44-57

НА ПРОДАЖ гросерня і кенді склеп, в добрім положенню, з цілим урядженнем, продає з причини виїзду до краю. Голоситись до склепу: 527 Grand St., Jersey City, N. J. 52-54

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK

Уділяє дармо поради в всіх справах судових що дня від 4. до 8. години вечером, в неділі від 10. до 1. пополудни. 43—

НА ПРОДАЖ два доми деревляні на одним лоті 25x100, один 2 а другий на 1 родини. Ціна $5000.00; морґеч $2000.00, готівкою $3000.00. Голоситись до: C. M. MARKSTEIN, 215 Lincoln St., Jersey City, N. J. Tel. 3170 Webster. 53-55

НА ПРОДАЖ ДІМ ВРАЗ З БУЧЕРНЕЮ, добре вироблений бизнес, при рухливій улици, добре уряджене, реджістер, електрична вага, прибори до виробів бучерських, все умебльованне і автомобіль. На тиждень торгується $1200. Добра нагода для нашого чоловіка. Зголошуватися до властителя: WASYL TABAKA, 194 West Kinney St., Newark, N. J. 53-56

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ, ЩО ДІЄТЬСЯ В СТАРІМ КРАЮ?
ЧИТАЙТЕ КРАЄВІ ЧАСОПИСИ

„Вперед" і „Землю і Волю", котрі приходять до нас зі Львова. Ми вишлемо вам 9 найновійших чисел за 50 цнт.; 19 чисел за $1.00; оказове число за 10 цнт. Пишіть до нас, залучаючи моні-ордер, на адресу: 44-53

BASIL HRYSHKO,
437 N. 6th AVE., SCRANTON, PA.

АРТИСТ-МАЛЯР
ТЕОДОР ГЛАДКИЙ

виконує всякі роботи входячі в обсяг малярства. Малює церкви і іконостаси, народні галі за контрактом по ціні приступній. 47-59

Зголошення проситься висилати на адресу:

T. HLADKY,
Road No. 1, Box 106, Deep-River, Conn.

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до: 43—

LAW OFFICE,
49 E. 7th Street, New York City.

НОВИНКИ.

Американець про Польщу.

Американський торговельний комісар у Варшаві, Луіс Е. В. Норман, пишучи про економічні справи Польщі, між иншим говорить так: „Польський Медичний Союз жалується, що в Польщі тепер бракує медицин. Всі медицини, які виробляються в Польщі, продавці висилають на схід і захід, де дістають за них більше гроший. До того ще й трудно дістати зілля. Хлібороби (головно ті, що попередно приносили до аптик зілля) тепер сего не роблять. Їм лучше поплачується управляти рілю і продавати за високу ціну споживчі. продукти. Медичний Союз приготовляє петицію до правительства, щоби воно карало кождого, хто відважиться вивозити за границю польську медицину".

Американська поміч балтійським краям.

До Ревалю, Естонія, прибуло 50 Американців помагати Запомоговій Комісії Американського Червоного Хреста в балтійських краях. До них приділено місцевих людий і спільними силами поборюють поширюючийся в Естонії і в других сусідних краях тиф.

Федерація Робітників Металевої Індустрії Німеччини.

Федерація Робітників Металевої Індустрії в Німеччині відбула минувшого року в місяци жовтни свою конференцію, на котрій розбиралися питання великої ваги для німецької індустрії. Перший раз в історії згаданої федерації провідниками сеї організації вибрано людий належачих до Незалежної (радикальної) Социялістичної Партії. Конференція в більшости заявилася проти Індустріяльної Ліги, котра складається з представників робітництва і фабрикантів. Виключається всякі пертрактації з властителями, хиба що вони покажуться конечними в справі полагодження індустріяльних питань.

Згадана федерація складається не лише з самих простих робітників, але й з трудової інтелігенції, занятої в металевій індустрії Німеччини.

Предвиджується, що незалежні социялісти, взявши контролю над Федерацією Робітників Металевої Індустрії, будуть старатися зробити тесаме і з другими організаціями металевої індустрії. Така акція є змаганнем до диктатури робітничих рад над німецькою продукцією і вона підкопує основи Індустріяльної Ліги, котра дала робітникам право в контролі над продукцією.

Хотяй маніфест федерації не признав ніякого компромісу з властителями заводів в справі продукційного питання, то загально сподіваються що тепершні нові провідники федерації змінять свою тактику, як довідаються, що спільне порозуміннє є безуслівно потрібне для обох интересованих сторін.

Австрійські діти в Італії.

З Трієсту доносять, що до північної части Італії привезено 15.000 австрійських дітий, аби їх тут відживити. Дітий роздано італійським добродійним институціям і вони дістають такусаму опіку як італійські сироти.

Сі діти походять головно з Відня, де панував страшний голод, наслідком котрого гинули тисячі віденської дітвори. З причини великого браку поживи у Відни поширювалися діточі недуги і підкопували молоде діточе здоровлє. Італія, хотай є побідницею Австрії, бачучи се нещасте, постановила взяти 15.000 сих нещасних дітий, аби відповідним відживлюванням підкрипити їх молоде підірване здоровлє. Помимо того, що в Італії є 1,000.000 своїх сиріт, і що вона мусить давати удержаннє дітям із знищеної війною части території, італійсьі добродійні институції доложать всіх старань, аби 15.000 австрійських дітий дістали вигідне життє.

Щоби запевнити Австрійців, що ся акція не є методою пропаганди, взято разом з дітьми й австрійських учителів.

Деякі діти, що прибули до Італії давнійше, вже починають відживати. Головно каліки, котрих лічено в італійських шпиталях, значно поправилися, що є ознакою доброго лічення і відживлювання в Італії.

Вісімгодинний день праці.

На Міжнародній Робітничій Конференції, котра відбулася за ініцнятивою Ліги Народів і в котрій брали участь представники і робітничі делегати ріжних країв, обширно дискутовано над справою вісімгодинного дня праці. В дискусії брали активну участь як представники правительств так і представники робітництва, і прийшли до того заключення, що принцип вісімгодинного дня праці повинен стати законом кождого краю або держави.

Двайцять країв вже признали і увели в себе закон про вісімгодинний день праці, а один край приняв сей принцип до своєї конституції. Висше згадана справа останними часами стала такою популярною, що над нею не треба було спорити, щоби її зреалізувати. Многі краї вже наперед її обговорювали і се причинилося до того, що на Міжнародній Робітничій Конференції принято відповідні вдоволяючі резолюції.

Низше подаємо табличку порівнюючу, в котрім краю і коли уведено в життє вісімгодинний день праці.

Австрія	19. грудня 1918
Чехо-Словакія	9. грудня 1918
Данія	12. лютого 1919
Еквадор	11. вересня 1916
Фінляндія	27. листопада 1917 (поправлено 14/7 1918)
Франція	23. цвітня 1919
Німеччина	23. листопада 1918
Люксембург	14. грудня 1918
Мексико	31. січня 1917
Нідерляндія	1. листопада 1919
Норвегія	14. січня 1918
Панама	......
Перу	15. січня 1919
Польща	23. листопада 1918
Португалія	7. мая 1919
Росія	11. листопада 1917
Югославія	12. вересня 1919
Еспанія	3. цвітня 1919
Швеція	17. жовтня 1919
Швайцарія	27. січня 1919
Урагвай	17. падолиста 1915

Треба додати, що закон про вісімгодинний день праці примінюеться до обставин даного краю і в кождій індустрії його можна в инший спосіб виконувати.

Занепад рільництва в Польщі.

Одна з поважнійших варшавських ґазет, обговорюючи справу рільництва в Польщі, пише, що тепер у Польщі стоїть облогом около 8,000.000 акрів землі. Як польське правительство не зачне енергічної акції в сій справі, — пише ся ґазета — то Польщі грозить голод. Дальше згадана ґазета пише так:

„В многих місцях на Сході земля була неорана з браку коний і рільничих знарядів, хотяй вона є гаксамо продуктивна як і на Заході. Лихо управлювана земля в часах війни не буде досить продуктивною через кілька літ. Як би її негайно добре зорати, то максимум продукції прийшло би аж за чотири роки. Польщі тепер треба рільничих продуктів для її власного істнования. За два роки їй ніхто не дасть кредиту в формі споживчих продуктів. Ми мусимо мати своє жерело продукції, щоби витримати конкуренцію з закордонним промислом. Як польський робітник заплатить меньше за їду, то він буде за таньшу плату працювати. Інтерес нашого краю вимагає скорого розвитку рільництва і правительство повинно подбати о доставу хліборобам рільничих знарядів і коний. Правительство також повинно постаратися зкольонізувати знищені околиці, що значно причинилобся до піднесення польського рільництва. Лихо тільки в тім, що всюди бракує дерева і нема з чого будувати домів, стаєн та потрібних рільникови загород, і тому найурожайнійша земля буде стояти облогом тоді, коли Польща буде голодувати".

Тікають на фарми.

В наслідок великої дорожні споживчих средств та мешкань по більших містах між міським робітництвом почався послідними часами рух на фарми, де життє о много дешевше, певнійше, а також красші вигляди на будучність, ніж по містах. Маєтки, яких доробилися фармері за послідних кілька літ, манять до себе мешканців міст, які в тім часі нічого для себе не зробили і жиють тільки з дня на день. Зі зростом в силу фармерської партії, яка старається ще поліпшити відносини фармерів, сей рух на фарми прибирає далеко більші розміри. На фарми забираються з міст головно англійські робітники, які бачуть, що в наслідок страшної дорожні платня є пропорціонально дуже мала і заледви вистарчає на прожиток.

І наші робітники по містах повинні брати собі примір з Англійців і замісць сповняти найтяжші і найбрудніші роботи — пійти на фарми та стати самостійними і працювати на себе, не слухаючи фабричної свиставки, а рівночасно запевнити будучність для себе і для своєї родини. Ідучи однак на фарми, треба добре розглянутися, щоби дістати добру землю. В добру землю варт і гріш вложити, бо вона зверне його стократно.

(„Канадийський Українець").

Влізливість польських законниць.

Час від часу по селах і місточках, заселених Українцями, вештаються польські законниці, збираючи датки на польські сироти. Ми не маємо нічого проти того, щоби вони збирали між Поляками, але що вони важаться колектувати по українських хатах, проти сего мусимо піднести сильний голос остороги для всіх Українців. Поляки забогато використовують Українців. Грішми несвідомих Українців будують свої „каплічки" на канадійській землї. Нашими грішми хотять будувати польські сиротинці, та утримувати і виховувати польських шовністів, які би нищили „пшеклєнтих гайдамакуф".

Ні, се не „вшистко єдно"! Що иншого Українець, а що иншого Лях. Свої грецько-католицькі сиротинці підпомагайте, українським грецько-католицьким законницям датки на утриманнє сиріт давайте, а польських законниць, що виховують ворогів українського народу, відправляйте словами: йдіть здорові!

Майтеся на осторожности! Польські законниці, щоби витуманити гроші в Українця, імаються ріжних підступів, не виказують, що вони польські і говорять по українськи. Часом говорять, що Українці не мають сиротинця, або що українські законниці сиріт не тримають і тому польським треба дещо дати.

Є українські Сиротинці в Сифтон, Йорктон, Мондер, Едмонтон і там виховуються українські сироти. Тому перестерігаю всіх Українців греко-католикків, щоби не давали своїх гроший якимнебудь законницям, а тільки тим, що мають позволеннє збирати жертви від грецько-католицького епископа і місцевого грецько-католицького священика. Час вже перестати спомагати Поляків, відвічних ворогів нашого народу.

Грецько-кат. священик.

(„Канадийський Українець").

Страшний морд в Гленеля, Ман.

Перед кількома днями поповненно страшний морд на С. Дубневичеви, фармерови в Гленеля, Ман. (Канада). Зразу всі думали, що С. Дубневич згорів зі своєю хатою, пізнійше однак слідство виказало, що він зістав замордований, а хата спалена разом з його трупом в цїли затертя сліду страшного злочину. В згарищах спаленої хати поліція знайшла порубане на куснки тіло пок. Дуневича і се власне відкриттє є доказом, що тут поповнено страшний злочин морду. Поліція шукає злочинців. Бл. п. Семко Дубневич мешкав у Белгамлтон, Ман. Се був свідомий Українець, греко-католик, працьовитий та пожиточний горожанин Канади. Тому кілька літ зайшло між ним а його жінкою непорозуміннє, якого причиною був хтось третий. Можливо, що на сім тлі відбулася страшна трагедія.

Нові гроші в Росії.

„Красная Газета" пише, що савєтське правительство випускає в марті нові гроші — в 5.000, 10.000 й 150.000 рубл., бо остільки стало дороге життє в звязку з обезціненнєм валюти, що найдрібнійшою монетою стає білет в тисяч рублів.